

Kraków, 28 czerwca 2024 r.

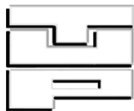
WNIOSEK DO PLANU OGÓLNEGO

W związku z uchwałą Nr CXXVI/3470/24 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego Miasta Krakowa z dnia 17 stycznia 2024 r. oraz ogłoszeniem Prezydenta Miasta Krakowa o ponownym wydłużeniu terminu składania wniosków do Planu Ogólnego Miasta Krakowa do dnia 30 czerwca 2024 r., krakowski oddział Towarzystwa Urbanistów Polskich składa do dokumentu następujący wniosek:

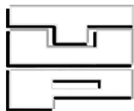
Proces tworzenia nowego aktu planowania przestrzennego, jakim jest Plan Ogólny Krakowa, wymaga szerokiego spojrzenia na rozwój Krakowa i zapewnienia warunków jego rozwoju na daleką przyszłość. Ważne jest, aby prace nad Planem Ogólnym były poprzedzone sformułowaniem wiodącej myśli-idei i jej konsekwentnej realizacji oraz podporządkowaniu jej ustaleń dokumentu. Zdaniem TUP o. Kraków główną ideą przy tworzeniu Planu Ogólnego powinno być ukierunkowanie, na jakość rozwoju, a nie na jego wielkość, zaś celem – osiągnięcie nowych wartości przestrzeni miejskiej i poprawy jakości życia mieszkańców.

W celu osiągnięcia powyższego wskazujemy niezbędne, zdaniem Towarzystwa, elementy przestrzenne i zalecenia, które powinny być uwzględnione w Planie Ogólnym:

- Należy dążyć do skonstruowania systemu zieleni miasta Krakowa, jako systemu ciągłych korytarzy zielonych łączących miasto we wszystkich kierunkach (N, S, W, E). Rekomenduje się realizację tego celu na bazie koncepcji systemu Parków rzecznych oraz krakowskich fortyfikacji obronnych, a także na rozwiązaniach i terenach wyznaczonych w dokumencie „Kierunki rozwoju i zarządzania terenami zieleni do 2030 roku”. Należy docenić i uwzględnić rolę korytarza Wisły, jako osi i głównego ciągu ekologicznego - zielonego korytarza Krakowa. Ważnym elementem kształtowania systemu zieleni powinno być zwiększanie powierzchni leśnych oraz aktywizacja i ochrona rolnictwa w obrębie miasta w myśl idei *sustainable development*.

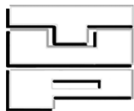

- Miasto może rozwijać się „do wewnątrz” ze zjawiskiem koncentracji zabudowy, ale proces ten nie może odbywać się kosztem likwidacji ostatnich terenów zielonych, a w szczególności prowadzić do zamykania korytarzy ekologicznych. Polityka miasta powinna być ukierunkowana na odbudowę poczucia dobra wspólnego, którego elementem jest zielen publiczna. Należy wykorzystywać dostępne instrumenty jej ochrony i pozyskiwania nowych terenów zieleni.
- Należy zapewnić szczególną ochronę wszystkim terenom, które stanowią zasoby zieleni naturalnej oraz zieleni urządzonej Miasta, poprzez przyjęcie w planie ogólnym ustaleń wykluczających możliwość zabudowy tych terenów. Jako wiążące i wyjściowe wytyczne dla planu ogólnego należy w tym celu przyjąć ustalenia obowiązujących planów miejscowych, wyznaczające tereny zielone i wyłączone z zabudowy, jak również wspomniany dokument „Kierunki rozwoju i zarządzania terenami zieleni do 2030 roku”. Tereny te powinny być w kluczowych miejscach poszerzane (kosztem terenów inwestycyjnych) celem stworzenia spójnego i ciągłego systemu terenów zielonych.
- Należy przyjąć racjonalną politykę zagospodarowywania otoczenia korytarzy komunikacyjnych i węzłów drogowych, ze szczególnym uwzględnieniem węzłów autostradowych oraz węzłów transportowych integrujących drogownictwo, kolej i lotnictwo.
- Należy zapewnić warunki lokalizacji centrów usługowych w kontekście systemów transportowych i podjąć decyzję o roli ciągów i węzłów komunikacyjnych, jako rejonach koncentracji usług. Centra usługowe należy lokalizować przy uwzględnieniu największych skupisk mieszkańców. Główne ciągi komunikacyjne powinny zyskać usługową lub zieloną obudowę urbanistyczną.
- Należy dążyć do wzmocnienia i realizacji projektów aktywizujących zdegradowane tereny Krakowa – czyli np. projektu Kraków - Nowa Huta Przyszłości. Należy przemyśleć założenia tego programu w kontekście analizy założeń zwycięskiego konkursu oraz etapowania realizacji tej inwestycji. Analogiczne podejście, należy zastosować do terenów krakowskich Rybitw, z ponowną analizą i uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych i przestrzennych tego obszaru.
- Należy przewidzieć możliwość ukształtowania systemu powiązań i połączeń pieszych oraz rowerowych rozchodzących się od centrum miasta, pomiędzy dzielnicę, aż do centrów gmin otaczających. Działanie to ma na celu stworzenie spójnego systemu powiązań pieszych i rowerowych w skali metropolii krakowskiej, ukie-

runkowanego na zmianę przyzwyczajęń komunikacyjnych mieszkańców obszaru metropolitalnego.

- Należy sformułować i wprowadzić do dokumentu politykę racjonalnego zagospodarowania przestrzennego gminy Kraków z gminami sąsiadującymi, mając na uwadze zasady Smart Sprawl lub New Urbanizm.
- Należy dążyć do realizacji miasta Policentrycznego, kreując oraz wzmacniając aktualnie już funkcjonujące ośrodki życia miasta w Starym Mieście, w Podgórzu, Nowej Hucie, Bronowicach czy Krowodrzy. Ponadto należy tworzyć lokalne centra życia społecznego w skali każdego osiedla, zespołów osiedli czy dzielnic. Ośrodki te, należy wiązać ze sobą korytarzami komunikacyjnymi (min. piesze i rowerowe) i funkcjonalnymi. Działania te również należy realizować w nawiązaniu do wykształconych i kreowanych ośrodków aktywności i centrów tzw. obwarunka krakowskiego – tj. gmin ościennych.
- Należy dążyć do efektywnego wykorzystania istniejącego systemu transportu kolejowego przywołując słowa Bolesława Malisza „Pamiętajcie, co macie”. System transportu kolejowego należy w bardziej efektywny sposób włączyć w inne systemy transportu oraz w system budowy struktury miasta opartej na Transit Oriented Development (TOD).
- Należy każdorazowo badać relację terenów zabudowanych do terenów otwartych, świadomie wyważając ilość każdej ze struktur. Postulujemy, aby wyraźne zróżnicowanie w zagospodarowaniu różnych rejonów miasta wynikające z jego historii i specyfiki uwarunkowań, traktować jako cenną wartość i nie dążyć do zatarcia tych różnic w imię ujednolicania parametrów urbanistycznych.
- Wyznaczając funkcje stref, parametry i wskaźniki zagospodarowania należy pamiętać o ochronie historycznego centrum miasta wraz z zabytkami i obszarami zabytkowymi. Kreując ustalenia dokumentu należy pamiętać o ochronie panoram oraz uwzględniać wpis centrum Krakowa na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Wartości te, stanowiące o Genius Loci naszego miasta oraz świadczące o rozpoznawalności naszego ośrodka kultury narodowej, na całym świecie, nie mogą być pominięte przy formułowaniu ustaleń tego najważniejszego dla miasta dokumentu.
- Zwraca się uwagę na potrzebę dobrego i dogłębnego poznania uwarunkowań rozwojowych do nowego dokumentu. Dokumenty powinny zawierać i obejmować dotychczasowe opracowania dla Krakowa, takie jak np. Studium krajobrazowo-kon-

serwatorskie dla miasta Krakowa powstałe równoległe do planu dla KZM jak również nowe i aktualne dokumenty dotyczące przyrody czy środowiska (geologia, hydrologia etc.).

- Należy kształtować i rozwijać Miasto odporne na zmiany klimatyczne, w tym gwałtowne zjawiska pogodowe oraz przy uwzględnieniu aspektów militarnych/obronnych. Działania te, należy podejmować zgodnie z ogólnoeuropejskimi trendami w tym zakresie.
- Przy pracy nad nowym dokumentem należy w większym stopniu włączyć i zaangażować gminy sąsiednie, co musi zaowocować skoordynowanym rozwojem metropolii Krakowskiej.

W imieniu Zarządu TUP o. Kraków

Prezes

dr inż. arch. Marcelli Łasocha